

Det vil endvidere skulle vurderes, om erstatningskravet skal nedsættes ud fra bl.a. betragtninger om accept af risiko. Det må i den forbindelse formentlig antages, at selve det forhold, at en redders arbejde indebærer en betydelig risiko for skade, ikke i sig selv udgør en accept af risiko i erstatningsretlig henseende, og dermed ikke i sig selv vil føre til, at der kan ske nedsættelse (eller bortfald) af erstatningen. Har redderen handlet uforsigtigt eller eventuelt uforsvarligt, kan dette imidlertid føre til, at der sker nedsættelse af erstatningen efter offererstatningsloven.

I den situation, hvor der kommer et fornyet terrorangreb et sted, hvor et terrorangreb allerede har fundet sted, og hvor redningspersonale mv. er kommet til stedet, vil der næppe opstå tvivl om, at de personskader, som redningsfolkene pådrager sig i den forbindelse, er omfattet af offererstatningsordningen.

5.1.5. Erstatning for personskader forvoldt i udlandet

For skader, der forvoldes ved handlinger begået uden for den danske stat, kan der i særlige tilfælde ydes erstatning, jf. lovens § 1, stk. 3. Det er en betingelse herfor, at skadelidte har bopæl i Danmark, har dansk indfødsret eller på gerningstidspunktet gjorde tjeneste for en udsendt dansk udenrigsrepræsentation, jf. § 1, stk. 3, 1. pkt. Erstatning kan endvidere ydes, når sådanne handlinger er begået mod skadelidte med bopæl i Danmark under dennes erhvervsudøvelse uden for den danske stat, jf. § 1, stk. 3, 2. pkt.

For forbrydelser begået i udlandet har ofre fra Danmark ikke et retskrav på erstatning. For sådanne skader ydes erstatning efter en rimelighedsvurdering.

Bestemmelsens 1. pkt. er tiltænkt et snævert anvendelsesområde, jf. betænkning nr. 751/1975 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, s. 32 og betænkning nr. 1019/1984 om retskrav på erstatning til ofre for forbrydelser, s. 60. Baggrunden herfor er, at skader forvoldt ved overtrædelser begået uden for den danske stat som alt overvejende hovedregel savner tilknytning til Danmark og derfor falder uden for ordningen.

Ifølge betænkning nr. 751/1975 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, s. 32 sigter udtrykket ”særlige tilfælde” især på visse tilfælde, hvor der er dansk straffemyndighed for en handling, der er begået uden for den danske stat. Er der således dansk straffemyndighed for en handling, der er begået uden for den danske stat, vil der i særlige tilfælde efter en konkret vurdering kunne ydes erstatning efter offererstatningsloven, jf. § 1, stk. 3.

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 1, stk. 3, 1. pkt., har haft størst praktisk betydning i forbindelse med skader, der sker ved, at en person med dansk indfødsret eller bopæl i Danmark i udlandet overfalder en anden person med dansk indfødsret eller bopæl i Danmark, dog således, at erstatning kun ydes, når skaden opstår i et lukket dansk miljø, f.eks. i forbindelse med skolerejser. Beror det derimod på en tilfældighed, at såvel offer som gerningsmand har tilknytning til Danmark, yder nævnet ikke erstatning. For en nærmere gennemgang af praksis henvises til Offererstatningsloven med kommentarer, 1. udgave, 2005, s. 41 ff.

Det følger endvidere af forarbejderne, at bestemmelsen vil kunne finde anvendelse, hvis danskere er ofre for terrorhandling i udlandet, jf. betænkning nr. 751/1975, s. 32. Med henvisning hertil besluttede nævnet i 1988 at imødekomme en ansøgning om erstatning for begravelsesudgifter til enken efter en dansker, som omkom i det græske øhav som følge af et terrorangreb mod det krydstogt-

skib, hvor han var passager. På skadestidspunktet fandtes der ikke nogen voldsoffererstatningsordning i Grækenland. Havde en sådan ordning eksisteret, havde nævnet anmodet enken om i første omgang at rette sit krav mod den græske offererstatningsordning, se Offererstatningsloven med kommentarer, 1. udgave, 2005, s. 43.

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 1, stk. 3, 2. pkt., trådte i kraft den 1. juni 1994 og har virkning for skader sket den 1. juni 1994 eller derefter. Reglen, der har stor praktisk betydning, omfatter personskader, der forvoldes mod personer med bopæl i Danmark ved overtrædelse af straffeloven under udlandsophold, der sker som led i skadelidtes erhvervsudøvelse.

Bestemmelsen omfatter efter forarbejderne kun korterevarende erhvervsudøvelse i udlandet under omstændigheder, hvor det ikke kan forventes, at skadelidte eller arbejdsgiveren har tegnet forsikring til dækning af skaden. Det bemærkes, at studie- og praktikophold ikke anses for erhvervsudøvelse. Kun tilskadekomst i forbindelse med erhvervsudøvelsen er omfattet af bestemmelsen (og som regel også af arbejdsskadesikringsloven). Tilskadekomst, der sker i fritiden, f.eks. ved restaurations- eller diskoteksbesøg, er ikke omfattet af offererstatningslovens § 1, stk. 3, 2. pkt., men kan eventuelt være omfattet af offererstatningslovens § 1, stk. 3, 1. pkt., om ydelse af erstatning i særlige tilfælde.

Fælles for bestemmelsens 1. og 2. pkt. er – i lighed med hvad der i øvrigt gælder efter lovens § 1, stk. 1 – at ydelser, som skadelidte måtte have krav på i medfør af arbejdsskadesikringsloven, vil skulle fratrækkes fuldt ud i det erstatningskrav, der gøres gældende efter offererstatningsloven. I sager, hvor straffelovsovertrædelsen er sket i udlandet, vil der endvidere være anledning til at undersøge, hvilke udenlandske ydelser, herunder fra statslige erstatningsordninger, lovovertrædelsen har givet eller vil give grundlag for.

5.1.6. Erstatningsnævnets behandling

Som det fremgår ovenfor, behandler Erstatningsnævnet som altovervejende hovedregel ikke en erstatningssag, før straffesagen er afsluttet. Muligheden for at fravige dette udgangspunkt gøres kun undtagelsesvis, når hensynet i den enkelte sag taler for det.

Nævnet har ikke behandlet sager om erstatning for personskader, der er forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 114 om terrorisme, og nævnet har derfor ikke haft lejlighed til at vurdere, om der i en sådan situation er mulighed for at fravige det almindelige udgangspunkt om, at erstatningssagen først behandles, når straffesagen er afsluttet. Det er muligt, at nævnet vil anse det for berettiget mere generelt at anvende undtagelsesbestemmelsen i forretningsordenens § 10, stk. 1, og som følge heraf behandle de sager om erstatning for personskader, der må opstå som følge af et terrorangreb, før straffesagsbehandlingen måtte være afsluttet hos politiet og ved domstolene.

Sagsbehandlingen i Erstatningsnævnet varetages af et sekretariat, der består af et antal juridiske medarbejdere, herunder sekretariatschefen (i alt ca. 9 årsværk), samt et antal kontorfuldmægtige (ca. 1-2 årsværk). I 2007 traf nævnet 4.700 afgørelser mod 5.404 afgørelser i 2006. I samme perioder modtog nævnet henholdsvis 3.114 og 3.475 ansøgninger om erstatning.

Afhængigt af det enkelte terrorscenario er der meget stor forskel på antallet af erstatningssager, som må forventes at skulle behandles af nævnet. Ifølge bilag 8 vil der være 750-4.400 tilskadekomne. Det vil i den forbindelse også have betydning, hvilken løsningsmodel arbejdsgruppen tilslutter sig. Skal en del af sagerne således fortsat omfattes af arbejdsskadesikringsloven, vil samtlige erstat-

ningssager ikke skulle behandles på samme tid i nævnet. Løsningen vil i alle fire scenarier imidlertid betyde en væsentlig øget sagstilgang for nævnet. I en sådan situation vil det selvfølgelig være nødvendigt at overveje, om nævnet skal tilføres yderligere ressourcer. Det kan ikke på forhånd afgøres, hvorvidt og hvordan en sådan øget ressourcetilførsel kan/skal ske.

5.2. Private forsikringer

Ulykkesforsikringer er sædvanligvis summaforsikringer. Det vil sige, at den sum, der udbetales ved skade er bestemt af forsikringsaftalen set i forhold til graden af invaliditet/varigt mén.

Udbetaling af forsikringssummen fra en heltidsulykkesforsikring påvirker som hovedregel ikke retten til erstatning efter arbejdsskadesikringsloven eller erstatningsansvarsloven. En fritidsulykkesforsikring dækker kun skader opstået i fritiden og kan kun tegnes af personer i fuldtidsarbejde.

Terror er typisk ikke undtaget fra dækning i private ulykkesforsikringspolicer.

Kapitel 6. Forsikringsforhold

6.1. Forsikringsmæssig afdækning af terrorrisikoen i et arbejdsskadesystem

Forholdet mellem risikoen for terror – herunder ved brug af NBCR-bomber ("dirty bombs") - og risikoen for arbejdsskader er analyseret i to notater af 28/7 2003 fra en ekspertgruppe i Münchener Rückversicherung: Terrorism and the general system of workers' compensation og The risk of dirty bombs.

I hovedtræk konkluderer rapporterne, at:

"... det nøje bør overvejes, om et forsikringsbaseret arbejdsskadesystem er anvendeligt til dækning af terrorrelaterede skader, idet det hverken er muligt med den nødvendige grad af sikkerhed at kalkulere sandsynligheden for forekomsten af en terrorrelateret skade eller at kalkulere omfanget af de deraf følgende økonomiske konsekvenser. Terrorhandlinger må anses som politisk betingede, hvorfor risikoen for og eksponeringen ved en terrorhandling er væsensforskellig fra risiko og eksponering inden for arbejdsskadeområdet. Hvor risiko og eksponering inden for arbejdsskadeområdet beror på den økonomiske og erhvervsmæssige aktivitet i samfundet, er risikoen for og eksponeringen ved en terrorhandling uafhængig heraf. Det vil sige, at risikoen og eksponeringen ikke er bestemt af arbejdsforholdene for de, der bliver ramt af terroren. Det gælder specielt for NBCR-bomber, som kan have skadevoldende virkninger mange år efter tidspunktet for, og langt ud over stedet for, terrorhandlingen."

6.2. Genforsikringsmuligheder

Forsikring&Pension har allerede i 2003 gjort opmærksom på de stigende vanskeligheder ved at få genforsikret for terrorrisici. I den forbindelse fremlagde Forsikring&Pension de to ovennævnte notater fra ekspertgruppen i Münchener Rückversicherung om forholdet mellem terror – herunder ved brug af NBCR-bomber ("dirty bombs") - og arbejdsskadesikring. Notaterne forklarer ligeledes baggrunden for, at risikoen for terror kun i begrænset omfang kan genforsikres, især for så vidt angår NBCR-bomber.

Et terrorangreb i stor skala vil i kombination med manglende genforsikring i værste fald betyde, at et eller flere forsikringsselskaber på arbejdsulykkesområdet vil komme i økonomiske vanskeligheder og

i værste fald vil gå konkurs. I hvert fald i sidstnævnte tilfælde vil staten ved Arbejdsskadestyrelsen i medfør af lov om finansiel virksomhed § 250 overtage administrationen af selskabets bestand af arbejdsulykkesforsikringer, og fordele udgifterne til erstatning på samtlige selskaber, der tegner arbejdsulykkesforsikring efter arbejdsskadesikringslovens § 54. Problemet er omtalt i rapporten fra Økonomi- og Erhvervsministeriets arbejdsgruppe om terrorforsikring, kapitel 7.1.3.

Forsikring & Pension foretog i 2007 nogle analyser af reassurancemarkedet. Analyserne blev foretaget på foranledning af det daværende udvalgsarbejde under Økonomi- og Erhvervsministeriet. Resultatet var, at der på daværende tidspunkt samlet for det danske marked kunne købes arbejdsskade- og ulykkesdækning i omegnen af 5–6 mia. kr. De to dækninger købes som en samlet pakke på markedsmæssige vilkår i et konkurrencepræget marked med flere udbydere. Genforsikringen omfattede også NBCR-skader ("dirty bombs").

Det var vurderingen, at beløbet var tæt på den kapacitet, som de danske forsikringsselskaber faktisk købte på arbejdsskade- og ulykkesforsikringsområdet. Forsikring & Pension har i 2008 spurgt til de nuværende forhold på genforsikringsmarkedet. Det er opfattelsen, at der ikke er sket noget i markedet, der skulle tilsige en ændring i forhold til 2007.

Der er således ikke hidtil – i modsætning til hvad der gælder for området for bygningsforsikringer – konstateret problemer for branchen i forhold til at skaffe genforsikring.

6.3. Statsgarantien i lov om arbejdsskadesikring § 54

Arbejdsskadestyrelsen overtager i medfør af lov om finansiel virksomhed § 250 administrationen af et nødlidende selskabs bestand af arbejdsulykkesforsikringer, og fordeler udgifterne til erstatning på samtlige selskaber, der tegner arbejdsulykkesforsikring efter arbejdsskadesikringslovens § 54. Der ved er der indført en art statsgaranti for den del af forsikringsbranchen, der udbyder arbejdsulykkesforsikringer.

Hvis et større terrorangreb medfører, at et eller flere forsikringsselskaber ikke kan opfylde deres forpligtelser, vil Arbejdsskadestyrelsen fordele udgifterne, herunder betalingen for sagsbehandlingen, på de øvrige forsikringsselskaber, der tegner arbejdsulykkesforsikring.

Der findes ikke en lignende ordning for erhvervssygdomme. Det er der ikke behov for, idet der ikke er nogen risiko for, at Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring kan gå konkurs. Det skyldes, at udgifterne til erstatning for erhvervssygdomme fordeles år for år på samtlige virksomheder i Danmark. De til enhver tid værende virksomheder deler – alt efter branchetilhørsforhold – årets udgifter. Det er i øvrigt ikke realistisk at forestille sig en uventet og markant øget, faktisk forekomst af erhvervssygdomme med deraf følgende øgede udgifter til erstatning.

6.4. Behovet for en supplerende statsgaranti

Arbejdsgruppen har overvejet behovet for en statsgaranti, udover den garanti, der følger af lov om finansiel virksomhed § 250 og lov om arbejdsskadesikring § 54. Arbejdsgruppen finder, i lyset af den model som arbejdsgruppen anbefaler for en fremtidig håndtering af skader forvoldt ved terror, at den allerede eksisterende garantiordning er tilstrækkelig. Om de økonomiske konsekvenser af ordningen henvises der til kapitel 9.

Kapitel 7.

Andre landes erfaringer med terrorkader i forhold til arbejdsskadesikringen

Arbejdsskadestyrelsen har på vegne af arbejdsgruppen spurgt arbejdsskadeinstitutionerne i Sverige, Norge, Finland, Irland, Spanien, Belgien og Tyskland, om skader som følge af terrorhandlinger anerkendes som arbejdsskader, og om der er en særlig finansieringsordning for sådanne skader. Styrelsen har videre spurgt, om man har overvejet at undtage sådanne skader fra arbejdsskadesikringen eller at skabe særligt finansieringsgrundlag. Endeligt har styrelsen bedt de adspurgte institutioner om at vurdere i hvilket omfang skader som beskrevet i de fire worst-case scenarier ville blive anerkendt som arbejdsskader.

Disse lande er udvalgt, fordi de har arbejdsgiverfinansierede og forsikringsbaserede arbejdsskadeordninger og – for Tysklands, Irlands og Spaniens vedkommende – fordi de har erfaringer med terror.

Arbejdsskadestyrelsen har modtaget svar fra Sverige, Norge, Finland, Irland og Spanien. Belgien og Tyskland har ikke svaret.

Sammenfattende fremgår det af besvarelserne, at skader som følge af terrorhandlinger anerkendes som arbejdsskader, når de almindelige betingelser for anerkendelse som arbejdsskade var opfyldt. Det vil sige, at skaden ramte den sikrede under arbejdet, og at der var en sammenhæng mellem arbejdet og angrebet.

Ingen af landene havde overvejet at undtage terrorkader fra arbejdsskadesikringen eller at skabe særligt finansieringsgrundlag. Kun Spanien har en særlig pensionsordning for terrorofre. Denne ordning forudsætter, at skaden ikke kan anerkendes som en arbejdsulykke, og er derudover uafhængig af arbejdsskadesikringen. Alle landene (bortset fra Spanien, som ikke forholder sig til dette spørgsmål) svarer i generelle vendinger, at skaderne i de 4 scenarier vil blive anerkendt som arbejdsskader, hvis der er den nødvendige sammenhæng til arbejdet. Denne betingelse synes at være opfyldt, når blot de pågældende var i arbejde på tidspunktet for terrorhandlingen.

Svarene kan læses som en bekræftelse på, at situationen i de andre lande svarer til situationen i Danmark. Det vil sige, at de almindelige principper for dækning af arbejdsskader skal anvendes i forhold til terrorkader, idet man ikke har mulighed for efter gældende lov at undtage sådanne skader.

Kapitel 8

Modeller for en fremtidig ordning

8.1. Balancen mellem arbejdsskadesikringen og offererstatningsordningen

Arbejdsgruppen finder, at der er behov for at skabe klarhed om retstilstanden, og om arbejdstageres, arbejdsgivernes og forsikringssekskabernes retsstilling i forhold til terrorangreb, der rammer arbejdspladser i Danmark. Det er til det formål nødvendigt at ændre lov om arbejdsskadesikring, således at det klart fremgår af loven, hvem der er berettiget til erstatning fra arbejdsskadesikringen for skader forvoldt ved terror, og hvordan udgifterne hertil skal finansieres.

Arbejdsgruppen har drøftet forskellige modeller for en fremtidig ordning vedrørende dækning af terror under arbejdsskadesikringsloven. Arbejdsgruppen har lagt vægt på, at en fremtidig model skal være afbalanceret i forhold til voldsoffererstatningsordningen på en sådan måde, at der samlet set er størst mulige sikkerhed for kompensation til ofre for terror, uanset om kompensationen gives fra arbejdsskadesikringen eller fra offererstatningsordningen.

Arbejdsgruppen finder, at arbejdsskadesikringen, det vil sige de forsikringsselskaber, der tegner forsikring for arbejdsulykker og Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring, alene skal bære udgifterne til erstatning i det omfang arbejdet har medført en kendt og påregnelig risiko for skader som følge af terror. Dette er nødvendigt for at fastholde arbejdsskadesikringens identitet som en arbejdspladsrelateret sikringsordning. Arbejdsskadesikringen bygger på arbejdsgivernes objektive ansvar for skader, der skyldes arbejdet eller arbejdsforholdene, og på arbejdsgivernes pligt til at tegne forsikring for arbejdsulykker og foretage tilmelding til Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring.

Arbejdsskadesikringen har, ligesom andre ansvarsordninger på objektivt grundlag med forsikringspligt, et afgrænset dækningsområde. Det gælder ansvaret for skader forvoldt ved brugen af motor-køretøjer, skader forvoldt ved luftfart og jernbanevirksomhed.

Dækningsområdet er en bestemt aktivitet, som erfaringsmæssigt fører til skader. Forskellen mellem arbejdsskadesikringen og de øvrige nævnte ansvarsordninger er, at dækningsområdet, nemlig arbejde, kan være uendeligt mange forskellige aktiviteter i kombination med utallige skadevoldende faktorer. Arbejdsgiverens ansvar og forsikringsselskabets hæftelse må derfor afgrænses med udgangspunkt i den enkelte virksomheds forhold, herunder de forhold, som udsendte arbejdstagere skal arbejde under.

Arbejdsgruppen finder, at den fremtidige model skal sikre en rimelig byrdefordeling mellem den af arbejdsgiverne finansierede arbejdsskadesikring og den skattefinansierede offererstatningsordning.

De nugældende regler medfører, at arbejdsskadesikringen er den primære kilde til kompensation for de tilfælde, der anerkendes som omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Der er mulighed for differenceerstatning fra offererstatningsordningen for krav, der ikke dækkes af arbejdsskadesikringsloven (tabt arbejdsfortjeneste og svie og smerte).

I det omfang et tilfælde ikke kan anerkendes efter arbejdsskadesikringsloven, er der mulighed for erstatning fra offererstatningsordningen for så vidt betingelserne efter denne ordning er opfyldt. Der henvises til afsnit 5.1. om offererstatningsloven.

8.2. Ressourceberedskab

Da antallet af tilskadekomne efter et terrorangreb kan blive meget stort, er det vigtigt, at Arbejdsskadestyrelsen og Erstatningsnævnet er forberedte på at kunne behandle et antal erstatningssager, der kan være flere gange større end det hidtil set. For så vidt angår Erstatningsnævnet henvises til afsnit 5.1.6.

Det kan blive nødvendigt i en given situation at tilvejebringe ekstra ressourcer, som kan tage højde for et større antal ansøgninger om erstatning som følge af en terrorhandling. Dette gælder især i forhold til Erstatningsnævnet, idet Arbejdsskadestyrelsen i forvejen er indrettet på sagsbehandling i større målestok, og i en given situation lettere vil kunne håndtere en ekstraordinær stor tilgang af sager.

Arbejdsskadestyrelsen har gennem årene udviklet et sagsbehandlingssystem, der kan håndtere store udsving i antallet af sager. Dette hænger sammen med, at driften i Arbejdsskadestyrelsen er finansieret ved betaling for sagsbehandlingen, og med at Arbejdsskadestyrelsen har formaliseret oplæringen af nye medarbejdere. En pludselig stigning i antallet af anmeldte sager vil blive fulgt af en stigning i indtægterne. De øgede indtægter vil gøre det muligt for Arbejdsskadestyrelsen at ansætte ekstra arbejdskraft, som hurtigt vil kunne sættes i gang med behandlingen af sagerne.

Arbejdsskadestyrelsen har gode erfaringer med at håndtere pludselige og betydelige stigninger i antallet af sager, for eksempel efter domme, som har åbnet for genoptagelse af tidligere afgjorte sager.

Arbejdsgruppen har i sin anbefaling af model 5 taget hensyn til, at Arbejdsskadestyrelsen vil være i stand til at håndtere en betydelig forøgelse af sagstallet i tilfælde af en større terrorhandling.

Erstatningsnævnet beder i vidt omfang Arbejdsskadestyrelsen om udtalelser i forbindelse med afgørelser om varigt mén og tab af erhvervsevne. Arbejdsskadestyrelsen er allerede i kontakt med Erstatningsnævnet med det formål at optimere dette samarbejde.

8.3. Terrordefinition

Der er behov for en definition på begrebet terror, som skal indgå i den relevante lovregel eller i bemærkningerne til denne. Arbejdsgruppen finder, at en henvisning til straffelovens §§ 114 og 114a opfylder behovet. Dette valg skyldes blandt andet hensynet til det nødvendige samspil mellem arbejdsskadesikringen og offererstatningsordningen. Straffelovens §§ 114 og 114a omfatter både større og mindre terrorhandlinger. En handling, der er rettet mod en virksomhed, kan godt være omfattet af straffelovens § 114. Det afgørende er, om handlingen er båret af det særlige forsæt, der beskrives i bestemmelsen. Dersom forsætskravet ikke er opfyldt, kan handlingen være omfattet af § 114a.

Straffelovens § 114:

§ 114. For terrorisme straffes med fængsel indtil på livstid den, som med forsæt til at skræmme en befolkning i alvorlig grad eller uretmæssigt at tvinge danske eller udenlandske offentlige myndigheder eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling eller at destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer begår en eller flere af følgende handlinger, når handlingen i kraft af sin karakter eller den sammenhæng, hvori den begås, kan tilføje et land eller en international organisation alvorlig skade:

- 1) Manddrab efter § 237.
- 2) Grov vold efter § 245 eller § 246.
- 3) Frihedsberøvelse efter § 261.
- 4) Forstyrrelse af trafiksikkerheden efter § 184, stk. 1, retsstridige forstyrrelser i driften af almindelige samfærdselsmidler m.v. efter § 193, stk. 1, eller groft hærværk efter § 291, stk. 2, hvis disse overtrædelser begås på en måde, der kan bringe menneskeliv i fare eller forårsage betydelige økonomiske tab.
- 5) Kapring af transportmidler efter § 183 a.
- 6) Grove våbenlovsovertrædelser efter § 192 a eller lov om våben og eksplosivstoffer § 10, stk. 2.
- 7) Brandstiftelse efter § 180, sprængning, spredning af skadevoldende luftarter, oversvømmelse, skibbrud, jernbane- eller anden transportulykke efter § 183, stk. 1 og 2, sundhedsfarlig forurening af vandforsyningen efter § 186, stk. 1, sundhedsfarlig forurening af ting bestemt til almindelig udbredelse m.v. efter § 187, stk. 1.

8) besiddelse eller anvendelse m.v. af radioaktive stoffer efter § 192 b.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som med det i stk. 1 nævnte forsæt transporterer våben eller eksplosivstoffer.

Stk. 3. Endvidere straffes på samme måde den, der med det i stk. 1 nævnte forsæt truer med at begå en af de i stk. 1 og 2 nævnte handlinger.

Straffelovens § 114a:

§ 114 a. Begås en af de i nr. 1-6 nævnte handlinger, uden at forholdet omfattes af § 114, kan straffen overstige den højeste for lovovertrædelsen foreskrevne straf med indtil det halve. Hvis den højeste straf, der er foreskrevet for den pågældende handling, er mindre end 4 års fængsel, kan straffen dog stige til fængsel indtil 6 år.

1) Overtrædelse af § 180, § 181, stk. 1, § 183, stk. 1 eller 2, § 183 a, § 184, stk. 1, § 192 a, § 193, stk. 1, §§ 237, 244, 245, 246, 250, § 252, stk. 1, § 266, § 288 eller § 291, stk. 1 eller 2, når handlingen er omfattet af artikel 1 i konventionen af 16. december 1970 om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer, artikel 1 i konventionen af 23. september 1971 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed eller artikel II i protokollen af 24. februar 1988 til bekæmpelse af ulovlige voldshandlinger i lufthavne, der betjener den internationale civile luftfart.

2) Overtrædelse af § 180, § 181, stk. 1, § 183, stk. 1 eller 2, § 184, stk. 1, §§ 237, 244, 245, 246, 250, § 252, stk. 1, § 260, § 261, stk. 1 eller 2, § 266 eller § 291, stk. 1 eller 2, når handlingen er omfattet af artikel 2 i konventionen af 14. december 1973 om forebyggelse af og straf for forbrydelser mod internationalt beskyttede personer, herunder diplomatiske repræsentanter.

3) Overtrædelse af § 261, stk. 1 eller 2, når handlingen er omfattet af artikel 1 i den internationale konvention af 17. december 1979 imod gidseltagning.

4) Overtrædelse af § 180, § 181, stk. 1, § 183, stk. 1 eller 2, § 186, stk. 1, §§ 192 a, 192 b, 237, 244, 245, 246, 260, 266, 276, 278, 279, 279 a, 281, 288 eller § 291, stk. 2, når handlingen er omfattet af artikel 7 i IAEA-konventionen (Det Internationale Atomenergiagenturs konvention) af 26. oktober 1979 om fysisk beskyttelse af nukleare materialer.

5) Overtrædelse af § 180, § 181, stk. 1, § 183, stk. 1 eller 2, § 183 a, § 184, stk. 1, § 192 a, § 193, stk. 1, §§ 237, 244, 245, 246, § 252, stk. 1, §§ 260, 266, 288 eller § 291, stk. 1 eller 2, når handlingen er omfattet af artikel 3 i konventionen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden eller artikel 2 i protokollen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for fastgjorte platforme, der befinder sig på kontinentalsokkelen.

6) Overtrædelse af § 180, § 181, stk. 1, § 183, stk. 1 eller 2, § 183 a, § 184, stk. 1, § 186, stk. 1, § 192 a, § 193, stk. 1, §§ 237, 244, 245, 246, 250, § 252, stk. 1, § 266 eller § 291, stk. 2, når handlingen er omfattet af artikel 2 i den internationale konvention af 15. december 1997 til bekæmpelse af terrorbombninger.

8.4. Administration

Den valgte regel om dækning af terror i arbejdsskadesikringsloven bør udformes sådan, at Arbejdsskadestyrelsen kan træffe afgørelser på grundlag af arbejdsskadesikringsloven alene, og uden at gøre afgørelserne betinget af, hvad der måtte være resultatet af anvendelsen af andre regler eller af den endelige dom i en straffesag.

Det foreslås, at det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget om en ændring af arbejdsskadesikringsloven, at Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om dækningen efter arbejdsskadesikringsloven i skadesager, hvor der kan være et muligt element af terror. Arbejdsskadestyrelsen skal således tage stilling til, hvorvidt en handling er af den art, der er nævnt i straffelovens §§ 114 og 114a. Det indebærer, at Arbejdsskadestyrelsen på baggrund af de oplysninger, der kan indhentes, forudsæt-

ningsvis skal tage stilling til spørgsmål, der normalt hører under politiet, anklagemyndigheden og domstolene.

Arbejdsskadestyrelsens kompetence til at træffe afgørelser om, hvorvidt handlinger er af den art, der er nævnt i straffelovens § 114 og 114a, gælder kun i forhold til afgørelser efter arbejdsskadesikringsloven. Arbejdsskadestyrelsens afgørelse kan således ikke tillægges retskraft i forhold til politiets, anklagemyndighedens og domstolenes afgørelser med hensyn til tiltalerejsning og domfældelse eller frifindelse mod de mulige gerningsmænd (terrorister).

Hvis en efterfølgende retssag munder ud i en anden vurdering efter straffelovens §§ 114 og 114a end Arbejdsskadestyrelsens afgørelse, kan der være grundlag for at genoptage arbejdsskadesagen efter lovens almindelige regler om genoptagelse af arbejdsskadesager.

8.5. Lovmodeller

Arbejdsgruppen har undersøgt nogle konkrete modeller for dækning af terror under arbejdsskadesikringsloven:

1. En fuldstændig udelukkelse af følgerne af terrorhandlinger fra arbejdsskadesikringen.
2. En udelukkelse af følgerne af terrorhandlinger fra arbejdsskadesikringen, dog med undtagelse af skader, der rammer redningsfolk, sikkerhedsvagter, politibetjente og andre personer, der sendes til stedet for at yde hjælp og assistance (for eksempel læger og sygeplejersker) eller genoprette orden og sikkerhed samt journalister og fotografer, der sendes til stedet for at mediedække hændelsen m.v. Det samme gælder for personer, der er udsendt til lande, hvor der er en særlig risiko for terror samt forsvarets og politiets personel og andre, der deltager i fredsskabende eller –bevarende aktioner.
3. En udelukkelse af følgerne af terrorhandlinger fra arbejdsskadesikringen, dog med undtagelse af skader, der rammer redningsfolk m.v., som nævnt under model 2, samt personer under arbejde i en målvirksomhed, forstået som en virksomhed, der med særlig høj grad af sandsynlighed er specifikt mål for terrorhandlingen på grund af virksomhedens rolle i en aktuel religiøs, politisk eller ideologisk sammenhæng.
4. Offererstatningsloven som den primære kilde til erstatning i stedet for arbejdsskadesikringen
5. En administrations- og fordelingsmodel, hvor erstatninger til personer, der rammes af terror, mens de er på arbejde, tilkendes efter lov om arbejdsskadesikring og med Arbejdsskadestyrelsen som sagsbehandlende myndighed. Arbejdsskadestyrelsen betaler erstatningerne på statens vegne, men kan kræve udgifterne betalt af arbejdsgiverens forsikringsselskab m.v. i særlige tilfælde.
 - Model 5 kan kombineres med principperne i model 2
 - Model 5 kan kombineres med principperne i model 3

Modellerne er beskrevet nedenfor. De økonomiske konsekvenser for arbejdsskadesikringen og offererstatningsordningen af modellerne er beskrevet i kapitel 9. Det bemærkes, at beskrivelsen af de økonomiske konsekvenser relaterer sig til de fire scenarier, der er opstillet i rapporten af 8. februar 2008 fra arbejdsgruppen om terrorforsikring under Økonomi- og Erhvervsministeriet.

8.5.1. Model 1: terrorskader dækkes ikke efter lov om arbejdsskadesikring

Forslag til lovbestemmelse:

Stk. n. Denne lov omfatter ikke skader, der er forvoldt ved handlinger, der er omfattet af straffelovens §§ 114 eller 114a.”

Reglen gør udtømmende op med skader forvoldt ved terrorhandling af enhver art. Sådanne skader kan ikke berettige til erstatning. Arbejdsskadesikringen bliver ikke belastet med udgifter til terror-skader. Forsikringsselskaberne og AES skal ikke foretage beregninger af risikoen for terror-skader, og arbejdsgiverne skal ikke betale forhøjede præmier og bidrag til dækning af risikoen.

Arbejdsskadestyrelsen kan i medfør af en klar regel hurtigt træffe afgørelse om, at skader af denne art ikke er omfattet af loven. Skaderne vil i vidt omfang være omfattet af offererstatningsloven.

Arbejdsgruppen finder, at model 1 vil afskære personer med en berettiget forventning om dækning efter lov om arbejdsskadesikring fra erstatning efter loven. Det gælder redningsfolk, sikkerhedsvagter, politibetjente og andre personer, der sendes til stedet for at yde hjælp, assistance (for eksempel læger og sygeplejersker) eller genoprette orden og sikkerhed samt journalister og fotografer, der sendes til stedet for at mediedække hændelsen m.v. Det samme gælder for personer, der er udsendt til lande, hvor der er en særlig risiko for terror samt forsvarets og politiets personel og andre, der deltager i fredsskabende eller fredsbevarende aktioner. Model 1 ville medføre, at de pågældende ret til erstatning skulle bedømmes efter offererstatningsloven.

Disse personers ret til erstatning ville da bero på, om de særlige betingelser for erstatning i offererstatningsloven var opfyldt. Det vil blandt andet sige et krav om at skaden er forvoldt ved en overtrædelse af straffeloven, der er begået i Danmark. For en nærmere gennemgang heraf henvises der til afsnit 4.1.4 og 5.1.5.

8.5.2. Model 2: dækning for skader, der rammer redningsfolk m.v.

Forslag til lovbestemmelse:

”Stk. n. Denne lov omfatter ikke skader, der er forvoldt ved handlinger, der er omfattet af straffelovens §§ 114 eller 114a.”

Stk. nn. Uanset bestemmelsen i stk. n omfatter loven skader, der rammer personer, hvis arbejde går ud på at forebygge, forhindre eller afværge handlinger som nævnt i stk. n, eller på at yde hjælp, assistance eller anden indsats før, under eller efter en sådan handling. Det samme gælder handlinger af den i stk. n nævnte art, som rammer personer, der er udsendt af den danske stat eller af en dansk virksomhed til arbejde i lande, hvor der er en særlig risiko for terror, herunder frivilligt sikrede selvstændige”.

Model 2 indebærer en snæver afgrænsning af dækningen efter lov om arbejdsskadesikring til kun at omfatte skader, der rammer redningsfolk m.v., men ikke andre personer under arbejde.

Modellen bygger på en generel undtagelse af skader forvoldt ved terror, og en modsatrettet regel om at visse personer og arbejdsfunktioner trods undtagelsen skal være sikret.

Modellen sikrer, at personer, hvis arbejde består i under alle omstændigheder at yde hjælp og assistance eller mediedækning ved katastrofer, vil være dækket under arbejdsskadesikringsloven, også når katastrofen er udløst af en terrorhandling. De personer, der ikke dækkes af arbejdsskadesikringsloven, har mulighed for erstatning fra offererstatningsordningen.

Modellen sikrer en kontinuitet, således at skader, der ville blive anerkendt efter gældende regler, også kan anerkendes, når den skadevoldende situation er opstået som følge af terror. Reglen gør det muligt at træffe hurtige og forståelige afgørelser, hvilket samlet set fremskynder tidspunktet for en endelig afgørelse om erstatning fra offererstatningsordningen. Reglen sikrer dermed de persongrupper, der ikke med sikkerhed vil være omfattet af offererstatningsordningen. Der henvises til afsnit 5.1.4 og 5.1.5.

Modellen stemmer med, at personer, der gør en indsats for at redde menneskeliv eller forebygge ulykker - selvom det ikke er deres arbejde, eller ikke er i sammenhæng med deres arbejde - i dag er sikret efter lovens § 4, stk. 2, og med at offentligt ansatte eller private borgere, der i givet fald bliver pålagt beredskabspligt efter beredskabslovens § 56 eller § 57, samt frivillige i beredskabet vil være sikret efter lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige.

Model 2 vil imidlertid, hvis den står alene, i praksis fungere som en visitationsordning, der giver en afgrænset persongruppe adgang til arbejdsskadesikringen. De personer, som ikke skal have erstatning fra arbejdsskadesikringen, skal henvises til offererstatningsordningen. Model 2 vil isoleret set medføre besværligheder og forsinkelser af afgørelsen om erstatning for de tilskadekomne, som var på arbejde på tidspunktet for terrorangrebet, men som ikke vil være omfattet af arbejdsskadesikringen.

8.5.3. Model 3: dækning af redningsfolk m.v. samt personer i målvirksomheden

Forslag til lovbestemmelse:

”Stk. n. Denne lov omfatter ikke skader, der er forvoldt ved handlinger, der er omfattet af straffelovens §§ 114 eller 114a.

Stk. nn. Uanset bestemmelsen i stk. n omfatter loven skader, der rammer personer, hvis arbejde går ud på at forebygge, forhindre eller afværge handlinger som nævnt i stk. n, eller på at yde hjælp, assistance eller anden indsats før, under eller efter en sådan handling. Det samme gælder handlinger af den i stk. n nævnte art, som rammer

- 1) personer, der er udsendt af den danske stat eller af en dansk virksomhed til arbejde i lande, hvor der er en særlig risiko for terror, herunder frivilligt sikrede selvstændige*
- 2) ansatte i en virksomhed, som efter sin karakter er særligt udsat for at blive ramt af terrorhandling, når virksomheden med særlig høj grad af sandsynlighed er specifikt mål for terrorhandlingen på grund af virksomhedens rolle i en aktuel religiøs, politisk eller ideologisk sammenhæng.”*

Model 3 indebærer en udvidelse af model 2 til også at omfatte skader, der overgår ansatte i visse målvirksomheder, når der er en nærmere angivet sammenhæng mellem angrebet og virksomhedens aktiviteter.

Modellen skal ikke medføre, at udgifterne til erstatning som følge af terrorhandling mod Danmark eller mod danske interesser eller danske borgere, skal overvælttes på arbejdsskadesikringen. Det skal fortsat være sådan, at arbejdsskadesikringen er en arbejdspladsrelateret sikringsordning, som giver erstatning for skader som følge af arbejdet. Reglen i stk. 2 skal derfor forstås som en snæver undtagelse fra hovedreglen i stk. 1 om at skader forvoldt ved terror ikke anses for arbejdsskader, og at hovedreglen kun brydes i ganske særlige situationer, hvor der er en specifik sammenhæng mellem virksomhedens aktiviteter og terrorhandlingen.

Det er derfor en betingelse for anerkendelse af skaden som en arbejdsskade, at virksomheden med særlig høj grad af sandsynlighed må antages at være udvalgt som specifikt mål for terrorhandlingen på grund af virksomhedens aktivitet. En tilfældig sammenhæng i tid og sted er ikke tilstrækkeligt til at bringe forholdet ind under arbejdsskadesikringsloven.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det i praksis vil være forbundet med betydelige vanskeligheder at anvende definitionen på målvirksomhed. Modellen må således forventes at frembyde ikke uvæsentlige afgrænsnings- og bevisvanskeligheder.

8.5.4. Model 4: offererstatningsordningen er primær i forhold til arbejdsskadesikringen

Arbejdsgruppen har diskuteret en ordning, der udadtil i forhold til de tilskadekomne umiddelbart er énstrengt. En sådan ordning kan bygge på, at de tilskadekomne får erstatning fra offererstatningsordningen, mens fordelingen af udgifterne mellem offererstatningsordningen og arbejdsskadesikringen sker efterfølgende. For det tilfælde, at erstatningen ikke tildeles efter offererstatningsloven, skal den skadelidte dog have mulighed for at søge erstatning efter arbejdsskadesikringsloven.

Modellen vil betyde en gennemgribende ændring af gældende regler, som ligger udenfor arbejdsgruppens kommissorium. Efter reglen i arbejdsskadesikringslovens § 77 er erstatning fra arbejdsskadesikringen primær i forhold til erstatning fra erstatningsansvarsloven. Offererstatningsordningen hviler på erstatningsansvarsloven. Det betyder, at der kun tilkendes erstatning fra offererstatningsordningen i det omfang erstatning ikke kan fås fra arbejdsskadesikringen, og under forudsætning af, at betingelserne i offererstatningsloven er opfyldt.

Modellen indebærer den fordel, at spørgsmålet om opfyldelsen af terrordefinitionen i straffelovens § 114 og §114 a vil være afklaret, når Arbejdsskadestyrelsen skal træffe afgørelse i arbejdsskadesagen. Det er ligeledes en fordel, at de tilskadekomnes ret til erstatning som udgangspunkt bliver bedømt primært efter et regelsæt, og at byrdefordelingen mellem ordningerne sker efterfølgende, uden at dette spørgsmål skal medføre forsinkelse af sagsbehandlingen i forhold til tilskadekomne.

Hvis man ønsker en omvendt ordning, kunne reglen i givet fald konstrueres som følger:

”Skader forvoldt ved handlinger, der er omfattet af straffelovens §§ 114 eller 114a berettiger ikke til erstatning efter loven, dersom den tilskadekomne opnår ret til erstatning fra staten i medfør af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.”

Reglen ville medføre, at en arbejdsskadesag først kunne begynde, når vurderingen af sagen i forhold til offererstatningsordningen var afsluttet. Dette forudsætter en afklaring af strafspørgsmålet med deraf følgende betydelige forsinkelser for udbetalingen af erstatning.

Det ses ikke at være hensigtsmæssigt, at bedømmelsen efter offererstatningsloven skal være afgørende for, om en skade kan anerkendes efter arbejdsskadesikringsloven.

For en nærmere gennemgang af forholdet mellem offererstatningsloven og arbejdsskadesikringsloven henvises der til afsnit 5.1.1.

8.5.5. Model 5: en administrations- og fordelingsmodel baseret på lov om arbejdsskadesikring

Model 5 er en særlig erstatningsordning, der bygger på lov om arbejdsskadesikring. Ordningen betyder, at Arbejdsskadestyrelsen udbetaler erstatning til alle, der rammes af terror, mens de er på arbejde, også selv om der ikke er årsagssammenhæng mellem arbejdet og terrorhandlingen.

Sagerne behandles i Arbejdsskadestyrelsen. Ydelserne efter loven udbetales af styrelsen på vegne af statskassen, men Arbejdsskadestyrelsen kan kræve udgifterne betalt af arbejdsgiverens forsikrings-selskab eller Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring, en region, en kommune eller en statslig forsikringsenhed, hvis der er en nærmere angivet sammenhæng mellem terrorhandlingen og virksomheden eller arbejdet. Ved denne fordeling af udgifterne anvender Arbejdsskadestyrelsen reglerne i lovens § 49, stk. 1-8. I de tilfælde, hvor udgifterne ikke kan kræves betalt af arbejdsgiverens forsikringsselskab, afholder staten udgifterne til erstatning. Staten kan gøre regres mod den eller de ansvarlige skadevoldere.

Udgifter til erstatning til personer, der rammes af terror udenfor arbejde, afholdes af Erstatningsnævnet på statens vegne efter lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

8.5.5.1. Kombinationer af model 5 med model 2 eller model 3

Model 5 forudsætter en angivelse af den sammenhæng mellem terrorhandlingen og virksomheden eller arbejdet, som medfører, at Arbejdsskadestyrelsen kan kræve udgifterne betalt af arbejdsgiverens forsikringsselskab m.v.

Arbejdsgruppen har drøftet både en kombination af model 5 med model 2 og med model 3, således at Arbejdsskadestyrelsen kan kræve udgifterne betalt af arbejdsgiverens forsikringsselskab m.v., når skaden har ramt redningsfolk m.v., som er omfattet af model 2, eller tillige når skaden har ramt ansatte i målvirksomheden, som er omfattet af model 3.

Arbejdsgruppens drøftelser har koncentreret sig om model 5 kombineret med model 2, jf. gennemgangen nedenfor.

8.5.5.2. Model 5 kombineret med model 2

Forslag til lovbestemmelse:

”§ n. Enhver, der er sikret efter denne lov, har ret til erstatning for følgerne af terrorhandlinger, jf. straffelovens §§ 114 og 114a, selvom skaden ikke kan anses for en følge af arbejdet eller de forhold arbejdet er foregået under, jf. § 5, stk. 1.

Stk. 2. Ved skader, der er forvoldt ved terror, jf. stk. 1, betaler staten ydelserne efter loven.

Stk. 3. Arbejdsskadestyrelsen kan under anvendelse af denne lovs § 49, stk. 1 – 8 henføre udgifterne til et forsikringsselskab, en branchegruppe i Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring, en region eller en kommune, når skaden har ramt personer, hvis arbejde går ud på at forebygge, forhindre eller afværge handlinger som nævnt i stk. 1, eller på at yde hjælp, assistance eller anden indsats før, under eller efter en sådan handling. Det samme gælder handlinger som nævnt i stk. 1, som rammer personer, der er udsendt af den danske stat eller af en dansk virksomhed til arbejde i land, hvor der er en særlig risiko for terror, herunder frivilligt sikrede selvstændige.

Stk. 4. På samme måde som i stk. 3 kan udgifter i sager vedrørende personer, der er sikret efter lov om arbejdsskadesikring i medfør af anden lovgivning, henføres til den myndighed, der skal bære udgifterne ved arbejdsskade.

Stk. 5. Staten har regres mod den eller de ansvarlige skadevoldere for udgifter, der ikke kan henføres til et forsikringsselskab m.v. efter stk. 10. Regreskravet kan inddrives efter denne lovs § 51, stk. 2 og 3.”

Modellen skal sikre, at erstatningssagerne behandles og erstatning udbetales uden den forsinkelse, der ligger i, at spørgsmålet om hvorvidt den skadevoldende handling er omfattet af straffelovens § 114 eller § 114a, og om der er årsagssammenhæng mellem terrorhandlingen og tilskadekomsten, forudsætningsvist skal være afklaret. Disse spørgsmål skal først afklares efterfølgende, når det skal afgøres, om staten eller arbejdsgiverens forsikringsselskab m.v. skal betale sagens udgifter.

Forslaget medfører, at enhver, der i forvejen er sikret efter loven, og som kommer til skade ved et terrorangreb er berettiget til erstatning efter loven. Den eneste betingelse, der stilles er, at den tilskadekomne var sikret efter loven i kraft af lovens kapitel 2 eller i kraft af bestemmelser i anden lovgivning, der henviser til lov om arbejdsskadesikring, da terrorhandlingen ramte.

Der er tale om en særordning, der bryder med det sædvanlige krav om årsagssammenhæng, der følger af lovens § 5, stk. 1. Ifølge denne bestemmelse forstås ved arbejdsskade: ”ulykke, jf. § 6, og erhvervs sygdom, jf. § 7, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under.” En tilfældig sammenhæng i tid og sted er ikke tilstrækkelig.

Dette årsagskrav skal ikke gælde for skader forvoldt ved terror. Det er tilstrækkeligt, at der er en sammenhæng i tid og sted mellem udførelsen af arbejde eller anden aktivitet, der er sikret efter loven, og en terrorhandling. Betingelsen indebærer, at personer, der er udsendt til udlandet, skal opfylde betingelserne for bevarelse af sikringsretten under udsendelse. For eksempel er en ansat, der er udsendt til Israel for en privat, dansk virksomhed, og som har opholdt sig i Israel i mere end 12 måneder på tidspunktet for den skadevoldende begivenhed, ikke sikret efter loven. Dette gælder også, når skaden forvoldes ved en terrorhandling.

Med model 5 sikres en ensartet sagsbehandling og erstatningsudmåling for alle der rammes af terror i forbindelse med arbejdet. Modellen tager hensyn til, at personer, der befinder sig på arbejdet har en forventning om at være sikret efter arbejdsskadesikringsloven. Ved modellen undgås den usikkerhed - og set fra den tilskadekomnes synspunkt den vilkårlighed -, der er forbundet med skønnet over, om arbejdet var årsag til terrorhandlingen.

Ydelserne efter loven udbetales af Arbejdsskadestyrelsen på vegne af statskassen, men Arbejdsskadestyrelsen kan i konkrete tilfælde pålægge et forsikringsselskab eller Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring, en region, en kommune eller en statslig forsikringsenhed at afholde udgifterne. Ved denne fordeling af udgifterne anvender Arbejdsskadestyrelsen reglerne i lovens § 49, stk. 1 – 8.

De tilfælde, hvor udgifterne efterfølgende kan kræves betalt af arbejdsgiverens forsikringsselskab m.v., er tilfælde, hvor arbejdet medfører en påregnelig risiko for skader som følge af terror, og hvor forsikringsselskabet i princippet kan beregne en risikopræmie.

De persongrupper, der først og fremmest tænkes på, er sikkerhedsvagter, politibetjente, redningsfolk og andre personer, der sendes til stedet for at yde hjælp og assistance (for eksempel læger og sygeple-

jesker) eller genoprette orden og sikkerhed samt journalister og fotografer, der sendes til stedet for at mediedække hændelsen m.v.

Det gælder tillige fredsbevarende eller fredsskabende styrker og andet hjælpepersonale, der udsendes fra Danmark til andre lande for at forebygge vold, civil uro, krigshandlinger og lignende samt ansatte, der udsendes til lande, hvor der er en særlig risiko for skader som følge af borgerlige uroligheder, krigshandlinger eller lignende.

Disse personer skal udføre deres arbejde i situationen og på stedet, uanset om den farlige situation er udløst af terror eller har andre årsager, og uanset om ophold på stedet er forbundet med risiko. Det er derfor rimeligt at fastholde forsikringsselskabets hæftelse, også når skaden er forvoldt ved terror. Dette kan ske ved at kræve udgifterne betalt af arbejdsgiverens forsikringsselskab, Arbejds-markedets Erhvervs sygdomssikring, den selvforsikrende kommune eller region eller den statslige forsikringsenhed.

Forskellen mellem denne model og model 1 – 3, som beskrevet ovenfor er, at denne model ikke udelukker følgerne af terror fra erstatning efter loven, men derimod præciserer, hvordan skadesudgifterne skal fordeles mellem forsikringsselskaberne m.v. og staten, når skaden er forvoldt ved terror.

Forudsætningen for denne model er, at Arbejdsskadestyrelsen får hjemmel på finansloven til at afholde udgifter til skader forvoldt ved terror som en lovbunden udgift. Muligheden for at få en sådan bevilling skal ses i lyset af reducerede omkostninger, som modellen vil medføre for offererstatningsordningen. Efter de gældende regler og efter model 1 – 3 vil det ofte være offererstatningsordningen, der skulle udrede erstatninger til de personer, der ikke kunne opnå erstatning fra arbejdsskadesikringen.

Da modellen sikrer, at alle, der kommer til skade under deres arbejde eller under udførelsen af anden sikret aktivitet, har ret til erstatning efter arbejdsskadesikringsloven, vil de erstatningskrav de pågældende vil kunne rejse i henhold til offererstatningsloven blive formindsket tilsvarende, idet der ikke tilkendes erstatning efter offererstatningsloven i det omfang der ydes erstatning efter arbejdsskadesikringsloven, jf. arbejdsskadesikringslovens § 77, 2. pkt.

Model 5 skønnes at medføre merudgifter for staten, da en udmåling af erstatning efter arbejdsskadesikringsloven medfører en højere erstatning for tab af erhvervsevne til alle yngre aldersgrupper.

Arbejdsskadestyrelsen behandler sager om erstatning efter modellen. Afgørelserne kan ankes til Ankestyrelsen. Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om henføring til et forsikringsselskab. Afgørelsen kan ankes til Ankestyrelsen.

Betalingen for administrationen af sagerne sker efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1069 af 11. december 2003. Det betyder, at forsikringsselskaberne betaler administrationsomkostninger for sager i hvilke udgifterne kan kræves betalt af forsikringsselskabet, mens statskassen betaler for øvrige sager.

Kapitel 9 Økonomiske beregninger over modellerne

I samarbejde med F&P er de økonomiske konsekvenser ved udbetaling af erstatning til terrorofre beregnet. Der er i beregningerne taget udgangspunkt i de forudsætninger og terrorscenarier som er opstillet i rapporten om terrrorsikring i Danmark. I nogle af scenarierne er der opstillet yderligere forudsætninger med hensyn til hvor mange af de dræbte og de tilskadedkomne, som var tilknyttet redningsmandskabet.

Der er i arbejdsgruppen opstillet 5 forskellige modeller, der beskriver dækningen af skader forvoldt af terror. Der er i det nedenstående gennemført beregninger efter 4 forskellige modeller for erstatningsudbetaling på 4 terrorscenarier og med 2 forskellige sæt beregningsforudsætninger. I alle situationer er beregnet erstatningsudgifterne efter henholdsvis arbejdsskadesikringsloven og offererstatningsloven. Der er ikke gennemført beregninger for model 4 hvor offererstatningsordningen gøres primær i forhold til arbejdsskadesikringen.

Det bemærkes, at beregningerne af de økonomiske konsekvenser relaterer sig til de fire scenarier, der er opstillet i rapporten af 8. februar 2008 fra arbejdsgruppen om terrorforsikring under Økonomi- og Erhvervsministeriet. Scenarierne er tænkte eksempler, der skal belyse de værst tænkelige konsekvenser af forskellige terrorangreb. Beregningerne er derfor behæftet med betydelig usikkerhed.

Modellerne

1. En fuldstændig udelukkelse af følgerne af terrorhandlinger fra arbejdsskadesikringen.
2. En udelukkelse af følgerne af terrorhandlinger fra arbejdsskadesikringen, dog med undtagelse af skader, der rammer redningsfolk m.v.
3. En udelukkelse af følgerne af terrorhandlinger fra arbejdsskadesikringen, dog med undtagelse af skader, der rammer redningsfolk m.v. samt personer under arbejde i målvirksomheder.
4. Offererstatningsloven som den primære kilde til erstatning i stedet for arbejdsskadesikringen
5. En administrations- og fordelingsmodel, hvor erstatninger tilkendes - også for skader forvoldt ved terror - efter lov om arbejdsskadesikring og med Arbejdsskadestyrelsen som sagsbehandlende myndighed. Arbejdsskadestyrelsen kan kræve udgifterne betalt af arbejdsgiverens forsikringselskab for de skader der omfatter personerne i model 2 eller model 3.

Beregningsforudsætninger

For alle situationer er der beregnet både et højt skøn og et lavt skøn. De to beregninger baseres på forskellige antagelser om de tilskadedkomnes méngrad og erhvervsevnetab.

Der er beregnet et højt skøn, som bygger på samme forudsætninger som i rapporten om terrrorsikring i Danmark, samt et lavere skøn som bygger på de gennemsnitlige erstatninger ifølge Arbejdsskadestyrelsens statistik for de tilskadedkomne som har modtaget henholdsvis et positivt erhvervsevnetab og et positivt mén. Tabel 1 viser procenterne, som danner baggrund for det høje og det lave skøn.

Tabel 1: forudsætninger med hensyn til erhvervsevnetabsprocenter.

	Højt skøn	Lavt skøn
Erhvervsevnetabsprocent	50	40
Mengrad	38	12

Beregningerne tager udgangspunkt i en årsløn på 320.000 kr. Årslønnen er hentet fra rapporten om terrorsikring i Danmark og svarer til gennemsnittet i arbejdsskadesager.

Desuden er det forudsat, at gennemsnitsalderen for de tilskadekomne er 37 år. Der er derudover forudsat, at erstatningerne udbetales som kapitalerstatninger. Der vil blandt de tilskadekomne, som modtager erstatning efter arbejdsskadesikringsloven, være personer med et erhvervsevnetab over 50 procent og hvor erstatningen helt eller delvis vil blive udbetalt som en løbende ydelse. I praksis må det således antages, at udgiften efter det lave skøn vil blive lidt højere end beregnet.

Der er i det nedenstående beregnet erstatning efter både arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven (offererstatningsloven). Mængdetgørelsen er efter de 2 lovgivninger ens. For en mengrad på 100 procent udbetales der 699.000 kr.

Erstatningen for tabt erhvervsevne beregnes forskelligt i de 2 lovgivninger. Arbejdsskadesikringsloven dækker kun 80 procent af årslønnen, mens der efter erstatningsansvarsloven dækkes 100 procent. I arbejdsskadesikringsloven er der fastsat et årslønsmaksimum som i 2008 var på 419.000 kr. I erstatningsansvarsloven regnes der ikke med maksimum for årsløn. Efter erstatningsansvarsloven udbetales erstatningen altid som et kapitalbeløb, mens erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven udbetales som et kapitalbeløb, hvis erhvervsevnetabsprocenten er under 50 og som en løbende ydelse, hvis erhvervsevnetabsprocenten er 50 eller derover, dog har den tilskadekomne mulighed for at omsætte erhvervsevnetab svarende til 50 procent til et kapitalbeløb. Men den del som ligger over 50 procent skal altid udbetales som en løbende ydelse.

Kapitaliseringsfaktorerne efter de to lovgivninger er ligeledes forskellige. For en 37-årig kvinde er kapitaliseringsfaktoren efter arbejdsskadelovgivningen på 14,377 og efter erstatningsansvarsloven er den 9,2¹.

Tabel 2: Erstatningsudgifter pr. tilskadekomne (men, erhvervsevnetab og behandlingsudgifter)

		Højt bud	Lavt bud
Erstatningsansvarsloven	Erhvervsevnetab	1.472.000 kr.	1.177.600 kr.
	Men	265.620 kr.	83.880 kr.
	Behandlingsudgifter	162.152 kr.	162.152 kr.
	I alt	1.899.772 kr.	1.423.632 kr.
Arbejdsskadesikringsloven	Erhvervsevnetab	1.840.256 kr.	1.472.205 kr.
	Men	265.620 kr.	83.880 kr.
	Behandlingsudgifter	162.152 kr.	162.152 kr.
	I alt	2.268.028 kr.	1.718.237 kr.

Der er i beregningerne ikke indregnet erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, tort m.v. Disse erstatningsformer dækkes kun efter erstatningsansvarsloven. Da der beregningsmæssigt er forudsat simultan udbetaling af erstatningen, vil disse forhold ikke have nogen væsentlig betydning.

¹ Kapitaliseringsfaktorerne i Erstatningsansvarsloven starter ved 10, men indeholder en aldersmæssig graduering.

I beregningen af erstatningen til efterladte er det forudsat at ægtefællen/samleveren modtager erstatning i gennemsnit i 5 år og at der i gennemsnit pr. sag udbetales erstatning til 1 barn i 10 år. Tilsammen med overgangsbetøb udgør den gennemsnitlige udgift til efterladte 931.500 kr.

I beregningerne er der ligeledes indregnet behandlingsudgifter på ca. 162.000 svarende til 7,7 procent af erstatningsudgifterne i det højeste skøn efter arbejdsskadesikringsloven. I udgifterne efter arbejdsskadesikringsloven er der også indregnet udgifterne til 2 procents arbejdsmiljøbidrag.

Økonomiske konsekvenser

I det efterfølgende beregnes de økonomiske konsekvenser for 4 af modellerne (model 1-3 og model 5) for hvert af de 4 scenarier. Der ses på udgifterne både efter offererstatningsloven og efter arbejdsskadesikringsloven.

Scenario 1: Bombesprængning i Københavns metro

Scenariet tager udgangspunkt i en situation, hvor der foretages en bombesprængning i Københavns Metro på en hverdag, og at der hurtigt kommer redningsmandskab til stede. Redningsmandskabet er forberedt på indsatsen, og antallet af tilskadede omkomne redningsfolk er derfor lavt.

I rapporten for terrørsikring i Danmark skønnes det, at der er 52 dræbte og 700 tilskadede omkomne, heraf halvdelen med erstatning i varierende grad. De øvrige alene med behov for behandling, som ikke medfører erstatning.

Model 1

Ifølge model 1 er der ingen dækning efter arbejdsskadesikringsloven. De tilskadede omkomne vil derfor i vidt omfang være dækket efter Offererstatningsloven.

Tabel 3: Udgifter efter model 1 scenario 1. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	0	0
Offererstatningsloven	713	547
Udgifter i alt	713	547

Model 2

Ifølge model 2 er redningsfolk og lignende dækket af arbejdsskadesikringsloven. Resten er dækket af offererstatningsloven. Det skønnes, at der blandt de tilskadede omkomne er 5 redningsfolk.

Tabel 4: Udgifter efter model 2 scenario 1. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	12	9
Offererstatningsloven	704	540
Udgifter i alt	715	548

Model 3

Ifølge model 3 er både redningsfolk og personer der arbejder i virksomheden, som var mål for terrorhandlingen omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Det forudsættes, at valget af metroen ikke skyldes dens politiske, religiøse eller ideologiske holdninger. Derfor er det kun redningsfolkene som er omfattet af model 3.

Tabel 5: Udgifter efter model 3 scenario 1. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	12	9
Offererstatningsloven	704	540
Udgifter i alt	715	548

Model 5

Ifølge model 5 er alle der er på arbejde omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Det forudsættes, der udover de 5 redningsfolk er 49 tilskadekomne og 12 dræbte, som er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Tabel 6: Udgifter efter model 5 scenario 1. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	136	106
Offererstatningsloven	600	459
Udgifter i alt	736	564

Hvis model 5 kombineres med model 2 kan Arbejdsskadestyrelsen kræve regres fra forsikringsselskaberne/AES for de 5 redningsfolk. Hvis modellen kombineres med model 3 kan Arbejdsskadestyrelsen kræve regres fra forsikringsselskaberne for de 5 redningsfolk.

Tabel 6a: Regres for udgifter efter model 5 scenario 1. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Model 2	12	9
Model 3	12	9

Scenario 2: Nedstyrning af jumbojet i større virksomhedshovedsæde

Scenariet tager udgangspunkt i at en jumbojet styrter ned i en større dansk virksomheds hovedsæde og store dele af bygningen styrter sammen. Der befinder sig godt 2.000 personer i bygningen. Ca. 500 omkommer og 1.000 bliver skadet.

Model 1

Ifølge model 1 er der ingen dækning efter arbejdsskadesikringsloven. De tilskadekomne vil derfor i vidt omfang være dækket efter offererstatningsloven.

Tabel 7: Udgifter efter model 1 scenario 2. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	0	0
Offererstatningsloven	2.366	1.889
Udgifter i alt	2.366	1.889

Model 2

Ifølge model 2 er redningsfolk og lignende dækket af arbejdsskadesikringsloven. Resten er dækket af offererstatningsloven. Det skønnes, at der blandt de tilskadekomne er 50 tilskadekomne og 3 dræbte redningsfolk.

Tabel 8: Udgifter efter model 2 scenario 2. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	118	90
Offererstatningsloven	2.268	1.815
Udgifter i alt	2.386	1.906

Model 3

Ifølge model 3 er både redningsfolk og personer der arbejder i virksomheden, som var mål for terrorhandlingen omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Det forudsættes, at den ramte virksomhed var målet for terrorhandlingen.

Tabel 9: Udgifter efter model 3 scenario 2. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	2.779	2.218
Offererstatningsloven	0	0
Udgifter i alt	2.779	2.218

Model 5

Ifølge model 5 er alle, der er på arbejde, omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Forudsætningerne svarer til forudsætningerne i model 3, da det forudsættes at virksomheden var målet.

Tabel 10: Udgifter efter model 5 scenario 2. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	2.779	2.218
Offererstatningsloven	0	0
Udgifter i alt	2.779	2.218

Hvis model 5 kombineres med model 2 kan Arbejdsskadestyrelsen kræve regres fra forsikringselskaberne/AES for redningsfolkene. Hvis modellen kombineres med model 3 kan Arbejdsskadestyrelsen kræve regres fra forsikringselskaberne for redningsfolkene, samt de personer som var ansat i målvirksomheden

Tabel 10a: Regres for udgifter efter model 5 scenario 2. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Model 2	118	90
Model 3	2.779	2.218

Scenario 3: Spredning af nervegas ved kulturel begivenhed

Scenariet tager udgangspunkt i at der spredes nervegas ved en kulturel begivenhed. Det antages, at der er ca. 500 sikkerhedsfolk, kioskarbejder, anmeldere og journalister tilstede. Det skønnes, at der blandt sikkerhedsfolk m.v. er 250 omkomne og 200 invaliderede. Redningsmandskabet forudsættes at udgøre 200 af de omkomne og 150 af de invaliderede.

Det skønnes, at der omkommer 20.000 tilskuere og 15.000 bliver invaliderede. Tilskuerne indgår ikke i nedenstående beregning – de forudsættes allerede i dag at være dækket af offererstatningsloven.

Model 1

Ifølge model 1 er der ingen dækning efter arbejdsskadesikringsloven. De tilskadekomne vil derfor i vidt omfang være dækket efter offererstatningsloven.

Tabel 11: Udgifter efter model 1 scenario 3. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	0	0
Offererstatningsloven	1.084	917
Udgifter i alt	1.084	917

Model 2

Ifølge model 2 er redningsfolk og lignende dækket af arbejdsskadesikringsloven. De sikkerhedsfolk, kioskarbejdere, anmeldere og journalister, der i forvejen er til stede ved den kulturelle begivenhed som led i den kulturelle begivenhed, vil i vidt omfang være dækket af offererstatningsloven. Det skønnes, at der blandt ofrene er 150 tilskadekomne og 200 dræbte redningsfolk.

Tabel 12: Udgifter efter model 2 scenario 3. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	533	449
Offererstatningsloven	613	518
Udgifter i alt	1.146	967

Model 3

Ifølge model 3 er både redningsfolk og personer der arbejder i virksomheden, som var mål for terrorhandlingen omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Det forudsættes at den ramte virksomhed ikke var mål for terroren på grund af dens religiøse, politiske eller ideologiske holdninger. Derfor vil de arbejdstagere, der var til stede i virksomheden ikke være dækket af arbejdsskadeforsikringen.

Tabel 13: Udgifter efter model 3 scenario 3. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	533	449
Offererstatningsloven	613	518
Udgifter i alt	1.146	967

Model 5

Ifølge model 5 er alle der er på arbejde omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Det skønnes, at der blandt sikkerhedsfolk og kioskarbejdere er 250 omkomne og 200 tilskadekomne. Derudover vil arbejdstagere, som var til stede i virksomheden som led i deres arbejde for en anden virksomhed – for eksempel journalister – være dækket. Der forudsættes, at der er 10 tilskadekomne og 10 dræbte blandt disse personer.

Tabel 14: Udgifter efter model 5 scenario 3. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	1.261	1.059
Offererstatningsloven	0	0
Udgifter i alt	1.261	1.059

Hvis model 5 kombineres med model 2 kan Arbejdsskadestyrelsen kræve regres fra forsikringselskaberne/AES for redningsfolkene. Hvis modellen kombineres med model 3 kan Arbejdsskadestyrelsen kræve regres fra forsikringselskaberne for redningsfolkene, samt de personer som var ansat i målvirksomheden. I beregningseksemplet forudsættes, at den ramte virksomhed ikke var mål for terroren.

De personer som var til stede i virksomheden som led i deres arbejde for en anden virksomhed vil Arbejdsskadestyrelsen ikke kunne kræve regres for. Da der er forudsat en gennemsnitalder på 37 år vil de personer få en højere erstatning end efter offererstatningsloven.

Tabel 14a: Regres for udgifter efter model 5 scenario 3. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Model 2	533	449
Model 3	533	449

Scenario 4: Spredning af miltbrand i København

Det sidste scenario antager, at der spredes miltbrand i de centrale dele af København på en hverdag i arbejdstiden. Det skønnes, at 4.000 omkommer og 400 bliver invaliderede.

Model 1

Ifølge model 1 er der ingen dækning efter arbejdsskadesikringsloven. Alle de tilskadekomne vil derfor være dækket efter offererstatningsloven.

Tabel 15: Udgifter efter model 1 scenario 4. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	0	0
Offererstatningsloven	4.486	4.295
Udgifter i alt	4.486	4.295

Model 2

Ifølge model 2 er redningsfolk og lignende dækket af arbejdsskadesikringsloven. Resten er dækket af offererstatningsloven. Det skønnes, at der blandt ofrene er 40 tilskadekomne og 400 dræbte redningsfolk.

Tabel 16: Udgifter efter model 2 scenario 4. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	465	443
Offererstatningsloven	4.037	3.866
Udgifter i alt	4.502	4.309

Model 3

Ifølge model 3 er både redningsfolk og personer der arbejder i virksomheden, som var mål for terrorhandlingen, omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Da det er tilfældigt hvem, der rammes, er der ingen udover redningsfolkene, som er dækket af arbejdsskadesikringsloven.

Tabel 17: Udgifter efter model 3 scenario 4. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	465	443
Offererstatningsloven	4.037	3.866
Udgifter i alt	4.502	4.309

Model 5

Ifølge model 5 er alle der er på arbejde omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Udover de personer som var dækket af model 3, vil personer som var på arbejde da terroren indtraf være omfattet. Der forudsættes, at der er 160 tilskadekomne og 1600 dræbte blandt disse personer.

Tabel 18: Udgifter efter model 5 scenario 4. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Arbejdsskadesikringsloven	2.326	2.214
Offererstatningsloven	2.243	2.148
Udgifter i alt	4.569	4.362

Hvis model 5 kombineres med model 2 kan Arbejdsskadestyrelsen kræve regres fra forsikringsselskaberne/AES for redningsfolkene. Hvis modellen kombineres med model 3 kan Arbejdsskadestyrelsen kræve regres fra forsikringsselskaberne for redningsfolkene, samt de personer som var ansat i målvirksomheden. I beregningseksemplet forudsættes, at der ikke er en målvirksomhed for terrorhandlingen.

De personer, som var på arbejde men ikke ansat i målvirksomheden, vil Arbejdsskadestyrelsen ikke kunne kræve regres for. Da der er forudsat en gennemsnitalder på 37 år vil de personer få en højere erstatning end efter offererstatningsloven.

Tabel 18a: Regres for udgifter efter model 5 scenario 4. (mio. kr.)

	Højt bud	Lavt bud
Model 2	465	443
Model 3	465	443

Oversigt over beregningsresultaterne.

I nedenstående oversigt er der for såvidt angår model 5 tale om samlede udgifter efter henholdsvis arbejdsskadesikringsloven og offererstatningsloven. Eventuel regres for en del af udgifterne indgår ikke i tabellerne.

Tabel 19. Erstatningsudgifter efter højt bud (mio. kr.) – beregnet på baggrund af en gennemsnitalder på 37 år

	Model 1		Model 2		Model 3		Model 5	
	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov
Scenario1	0	713	12	704	12	704	136	600
Scenario2	0	2.366	118	2.268	2.779	0	2.779	0
Scenario3	0	1.084	533	613	533	613	1.261	0
Scenario4	0	4.486	465	4.037	465	4.037	2.326	2.243

Tabel 20. Erstatningsudgifter efter lavt bud (mio. kr.) – beregnet på baggrund af en gennemsnitalder på 37 år

	Model 1		Model 2		Model 3		Model 5	
	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov
Scenario1	0	547	9	540	9	540	106	459
Scenario2	0	1.889	90	1.815	2.218	0	2.218	0
Scenario3	0	917	449	518	449	518	1.059	0
Scenario4	0	4.295	443	3.866	443	3.866	2.214	2.148

De ovenstående beregninger er beregnet på baggrund af en gennemsnitsalder på 37 år. Ved dette alderstrin er erstatningen efter arbejdsskadesikringsloven højere end erstatningen efter erstatningsansvarsloven. Det gør sig ikke gældende for alle alderstrin.

Hvis man i stedet for antog, at gennemsnitsalderen er 55 år, vil den samlede erstatning efter arbejdsskadesikringsloven være lavere end efter erstatningsansvarsloven. De personer, som er omfattet af offererstatningsloven vil have mulighed for at kræve differenceerstatning. Differenceerstatningen er ikke indregnet i de nedenstående modeller. For 55-årige er erstatningen for tabt erhvervsevne 350.000 - 450.000 kr. mindre efter arbejdsskadesikringsloven end efter offererstatningsloven.

Behandlingsudgifterne er de samme som ved 37 år. Méngodtgørelserne er lidt lavere end ved 37 år pga. den aldersmæssige aftrapning, som findes i begge love.

Tabel 21: Erstatningsudgifter pr. tilskadekomne med en alder på 55 år

	Højt bud	Lavt bud
Erstatningsansvarsloven	1.537.273 kr.	1.154.212 kr.
Arbejdsskadesikringsloven	1.081.337 kr.	789.463 kr.

I tabel 22 og 23 ses omkostningerne ved de forskellige modeller, hvis man ændrer forudsætningen om, at de tilskadekomne i gennemsnit er 37 år og i stedet regner med en gennemsnitalder på 55 år.

Tabel 22. Erstatningsudgifter efter højt bud (mio. kr.) - beregnet på baggrund af en gennemsnitalder på 55 år.

	Model 1		Model 2		Model 3		Model 5	
	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov
Scenario1	0	586	6	579	6	579	71	492
Scenario2	0	2.003	58	1.923	1.569	0	1.569	-
Scenario3	0	957	352	540	352	540	826	-
Scenario4	0	4.341	417	3.907	417	3.907	2.084	2.170

Tabel 23. Erstatningsudgifter efter lavt bud (mio. kr.) – beregnet på baggrund af en gennemsnitalder på 55 år.

	Model 1		Model 2		Model 3		Model 5	
	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov	Arb.lov	Offer.lov
Scenario1	0	452	4	447	4	447	55	379

Scenario2	0	1.620	43	1.559	1.271	0	1.271	0
Scenario3	0	823	307	464	307	464	718	0
Scenario4	0	4.188	405	3.769	405	3.769	2.024	2.094